

Petr Kouřil (FSS MU Brno) při svém vystoupení s názvem *Tradiční lidová kultura v péči kulturní politiky* analyzoval hlavní dokumenty ČR a v návaznosti na to i dokumenty přijaté v důsledku zapojení ČR do EU, které se věnují definování tradiční lidové kultury, její ochrany a „konzervace“ v ucelené koncepci převedené do „cultural policy“. Hlavní problém spatřoval v tom, nakolik může dnes stát (kdy hranice, národ a lidovost nabyly odlišné podoby) regulovat z center svou kulturní politikou tradiční lidovou kulturu, která má spíše spontánní a těžce manipulovatelný charakter. Kulturní politika státu se podle autora zaměřuje především na vytvoření souboru tradic a zajímavostí charakteristických pro určitou geografickou oblast, jejich sepsání a prezentaci široké veřejnosti.

Setkání samo umožnilo účastníkům prezentovat výsledky (u některých zatím částečné) jejich (především doktorandských) prací. Vystoupení umožnilo získat kritickou a konstruktivní reflexi záměrů, postupů a interpretací výsledků badatelských prací jednotlivých účastníků. Přínosem byla možnost navázání kontaktů s lidmi, kteří se na společenskovědní práci dívají obdobným pohledem, optikou kvalitativní sociologie, nejednou se při večerních neformálních setkáních vyskytovalo téma hledání pracovního místa a dalších osobních starostí. Ze strany doktorandů byla také oceňována možnost získat v přátelském a příjemném prostředí „bod“. Účastníci, jejichž instituce sídlí ve velkých městech, prožili tři dny v krásném přírodním prostředí fary v malé obci na kopci. Na své si tedy přišel nejen mozek, ale i tělo (především pak plíce). Pokud bude časopis *Biograf* vycházet i za rok a na něj navázané akce se budou konat, bude možné se zúčastnit již desáté pracovní konference.

Miloš Delín

**Zpráva o osmé globální konferenci
Mezinárodní federace pro stárnutí
(International Federation on Ageing)¹
Kodaň, 30. května – 2. června 2006**

Konference, která se konala pod záštitou dánské královny Margarety II. a lokální seniorské organizace DaneAge na přelomu května a června 2006 v Kodani, byla interdisciplinárním setkáním expertů, lokálních politiků a zástupců seniorů z pěti kontinentů. Toto setkání s titulem „Global Ageing: the North – South Challenge“ představovalo jedinečnou přehlídku kontrastů témat, zájmů a cílů jak mezi zúčastněnými aktéry a zájmovými skupinami, tak mezi disciplínami. Vedle šesti plenárních zasedání probíhalo čtyřdenní jednání v celkem 120 paralelních sekcích. Tomuto širokém prostoru jasně dominovala témata vázaná na nejnovější trend chápat problematiku seniorů v pojmech lidských práv – empowerment, participace a inkluze a otázky věkové diskriminace. Mezi nejčastěji referovaná témata patřily: násilí na seniorech, sociální exkluze a chudoba, (ne)formální péče o seniory, důsledky migrace na život ve stáří a stárnutí populace, otázky celoživotního vzdělávání, zaměstnávání a důchodová politika. Podobně jako i na dalších nedávných oborových setkáních (např. loňská konference British Society for Gerontology), se i zde objevila speciální sekce věnovaná novému sociologickému tématu spirituality a jejímu (pozitivnímu) vlivu na životní pohodu (*well-being* a *wellness*). Toto spektrum odhalilo, že česká sociologie stáří v tematické pestrosti bohužel značně zaostává.

Kongres se nesl především v duchu snahy o změnu díkce, s jakou se o seniorských otázkách pojednává. Opakovaně bylo několika přednášejícími i diskutanty konstatováno, že se k seniorům již nestavíme jako k „problému a zátěži“, ale jako ke „zdroji“. Zajímavé bylo, že se dařilo vybalancovat tento přechod bez ultra-liberální individualizace zodpovědnosti za stáří, tak často patrné z diskusí o aktivním stárnutí v evropském kontextu. Hlavní zásluhu na tom má bezpochyby glo-

bálnost celé události, která přinesla tolik užitečnou relativizaci „problematičnosti“ stárnutí. Jedny z nejzajímavějších příspěvků přednesli delegáti z afrických a asijských zemí, které stárnou rychleji, než bohatnou, a které nemohou spoléhat na „monetární“ řešení. Relativně nový byl také důraz na nepřenositelnost „industrializovaných řešení“ do těchto geopolitických oblastí a odklon od euro-americké (nebo snad americko-evropské?) hegemonie.

Nesporným osvěžením programu byla společná iniciativa NGO Committee on the Status of Women (CSW) a Older Women's Network Europe provést genderový audit prezentací. Účastníci byli formou hojně distribuovaných jednoduchých anketních lístků vyzváni, aby zhodnotili, zda téma prezentovaného příspěvku může mít rozdílný dopad na muže a ženy. Do ankety pak měli uvést, zda tento fakt byl v příspěvku reflektován a představovaná empirická data byl tříděna dle pohlaví a dalších znaků zohledňujících diverzitu, jako etnicita, věkové kategorie přesahující věk 60 let, disabilita apod. V rámci ankety byla také obsažena výzva, aby posluchači kladli prezentujícím v tomto smyslu otázky a jejich odpovědi také v anketě uvedli. A jelikož řada delegátů přijala tuto výzvu v pravdě za vlastní, celá „fialová“ akce CSW (podle barvy všudypřítomných anketních lístků) velkou měrou ovlivnila tematizaci genderové problematiky v diskusích.

Konference v konferenci – tak by se dalo nazvat setkání organizované britským AgeConcern ve spolupráci s dalšími nestátními seniorskými organizacemi z Dánska, Německa a Nizozemí. Seminář kombinoval teoretické, empirické a legislativní pohledy na problematiku věkové diskriminace – ageismu – a organizátoři zároveň využili této příležitosti k představení návrhu nové směrnice Rady ministrů EU, která by měla implementovat princip rovného zacházení s ohledem na věk v přístupu ke zboží, službám a zařízením. V tomto návrhu je věk definován třemi způsoby: jako chronologický věk měřený v letech a měsících, jako věkové pásmo

(př. nad 65 let, pod 30 let, narozen mezi X a Y, narozen před určitým datem, apod.), a do třetice jako věková skupina. Tato poslední charakteristika zahrnuje skupinovou identifikaci s obecným popisem, jako např. staří, adolescenti nebo „po menopauze“. Dle představeného návrhu by měla být zakázána jakákoliv forma (negativní) přímé i nepřímé diskriminace včetně obtěžování, navádění k diskriminaci apod., přičemž návrh obsahuje možnost celé řady výjimek. Ty se týkají zejména oblasti ochrany mladistvích před různými typem nebezpečí (alkohol, tabák, pornografie) a oblasti poskytování sociálního zabezpečení. V plénu diskutovaná jako nejkontroverznější, a přitom autory označena za nezbytnou z titulu šanci návrhu na přijetí, byla výjimka umožňující ponechat věk jako faktor určení rizika v pojišťovnictví. Taková forma směrnice je značným posunem v boji proti věkové diskriminaci a ve zvýznamňování věku jako další překážky na cestě k ideálu univerzální rovnosti. Vedle očekávatelného rizika nezamýšlených důsledků plynoucích z důsledné implementace takového dokumentu lze vidět jeho přínos také v problematizaci dosud neodkrytých rigidních věkových norem a bariér. O jejich existenci referovali řečníci v rámci tohoto semináře z pohledu pěti kontinentů. Odhodlání většiny účastníků konference přispět svým hlasem k řešení těchto otázek bylo až neuvěřitelně jednotné. A to přesto, anebo právě proto, že popis konkrétních potíží se mnohdy lišil natolik, jako nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání starších pracovníků v Evropě a roční průměry ve stovkách zavražděných a tisícovkách ostrakizovaných starších žen v důsledku obvinění z čarodějnictví v Africe.

Organizačně byla konference jedinečná (kdo ještě dnes posílá potvrzení přijetí příspěvku dvakrát pozemní poštou a jednou e-mailem?), přičemž se samozřejmě nevyhnula potížím, které lze při akcích tohoto typu téměř standardně očekávat – neomluvené absence přednášejících v sekcích, nedostatečně aktualizovaný program a výrazný úbytek účastníků poslední den programu. Celkový